

19. DOPRAVA, INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ ČINNOSTI

Tato kapitola obsahuje naturální ukazatele za dopravu a finanční ukazatele o ekonomických subjektech zařazených do sekce H Doprava a skladování a sekce J Informační a komunikační činnosti.

Do sekce H Doprava a skladování se dle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) zařazují ekonomické subjekty, které zabezpečují přepravu osob a věcí, skladování, vedlejší činnosti v dopravě a poštovní a kurýrní činnosti.

Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE platí v ČR od ledna 2008 a byla zavedena v návaznosti na změny v mezinárodní klasifikaci ekonomických činností (do roku 2008 NACE Rev. 1.1, nyní NACE Rev. 2) místo Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ). Níže uvedená tabulka popisuje vazby mezi nimi.

NACE Rev. 2 (CZ-NACE)	NACE Rev. 1.1 (OKEČ)
49 – Pozemní a potrubní doprava	60 – Pozemní a potrubní doprava
50 – Vodní doprava	61 – Vodní doprava
51 – Letecká doprava	62 – Letecká a kosmická doprava
52 – Skladování a vedlejší činnosti v dopravě	63.1 – Manipulace s nákladem a skladování
	63.2 – Ostatní vedlejší činnosti v dopravě
	63.4 – Ostatní činnosti související s dopravou
53 – Poštovní a kurýrní činnosti	64.1 – Poštovní a kurýrní činnosti

Oddíl CZ-NACE 52 – Skladování a vedlejší činnosti v dopravě nezahrnuje na rozdíl od původní OKEČ Činnosti cestovních kanceláří a agentur; průvodcovské činnosti (dříve OKEČ 63.3).

Do sekce J Informační a komunikační činnosti se dle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) zařazují ekonomické subjekty zabývající se např. vydavatelstvím, tvorbou filmů, programů a vysílání, telekomunikace, informačními technologiemi a činnostmi.

Změny v některých oborech byly významné a nebylo možné použít dříve publikovaná data pouze s přečíslovanými činnostmi. ČSÚ vyvinul metodu zpětného přepočtu časových řad na úrovni mikrodat, přičemž zohlednil i nově zjištěná chybná zařazení některých podniků v letech 2005–2007. Za tyto roky byla navíc získána data z administrativních zdrojů, která byla využita pro odhady nejvýznamnějších ukazatelů. Metoda odhadů navázaných na administrativní zdroje dat byla pilotně uplatněna v plném rozsahu pro rok 2008 a dle možností i pro roky 2005–2007, je však stále v procesu zdokonalování. Data za roky 2005–2007 přepočtená dle nové klasifikace CZ-NACE jsou proto i nadále považována za předběžná, stejně jako data za rok 2008 a nově zveřejňovaný rok 2009.

Údaje o dopravě a skladování byly získány z pravidelných statistických zjišťování ČSÚ, z výkaznictví Ministerstva dopravy ČR a Ministerstva vnitra ČR. Údaje o informačních a komunikačních činnostech byly získány z pravidelných statistických zjišťování ČSÚ.

Poznámky k tabulkám

Tab. 19-1. a 19-2., 19-14. až 19-16. **Základní ukazatele dopravy a skladování a za informační a komunikační činnosti**

Zaměstnané osoby zjišťované šetřením u ekonomických subjektů, resp. z administrativních zdrojů zahrnují počet pracovníků (což jsou: evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách, počet soukromých podnikatelů a pomáhajících rodinných příslušníků, pro které je činnost ve firmě hlavním zaměstnáním) a osoby zaměstnáváné na dohody přepočtené na obvyklý plný úvazek.

Průměrný evidenční počet zaměstnanců je roční aritmetický průměr počtu osob v pracovním poměru k zaměstnavateli. Přepočtený počet zohledňuje velikost pracovního úvazku.

Mzdy bez OON zahrnují základní mzdy a platy (mzdový tarif, platový tarif, smluvní mzda), příplatky a doplátky ke mzdě nebo platu, prémie odměny, náhrady mezd a platů, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy nebo platu.

Průměrná hrubá měsíční mzda představuje mzdu bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance (fyzickou osobu nebo přepočteného) za měsíc.

Tržby celkem zahrnují tržby bez DPH za prodej zboží, vlastních výrobků a služeb.

Výkony včetně obchodní marže zahrnují tržby za prodej vlastních výrobků a služeb, obchodní marži, změnu stavu zásob vlastní výroby a aktivaci materiálu, zboží, služeb a dlouhodobého majetku.

Obchodní marže je rozdíl mezi tržbami za prodané zboží a náklady na prodané zboží.

Výkonová spotřeba představuje spotřebu materiálu, energií a služeb (externí služby, náklady na reprezentaci a drobný nehmotný majetek, o kterém účetní jednotka rozhodla, že není dlouhodobým majetkem).

Účetní přidaná hodnota je rozdíl mezi výkony vč. obchodní marže a výkonovou spotřebou.

Tab. 19-3. Výkony železniční dopravy

V počtu přepravených osob jsou zahrnuty všechny kategorie platících přepravených osob.

Osobový kilometr (oskm) osobní dopravy se rovná přepravě jedné osoby na vzdálenost jednoho kilometru.

Tarifní tunový kilometr (ttkm) charakterizuje výkon při přepravě zboží podle tarifní vzdálenosti. Tarifní vzdálenost je dána kilometrovníkem a používá se k výpočtu přepravného. Jeden ttkm se rovná přepravě jedné tuny zboží na tarifní vzdálenost jednoho kilometru.

Tab. 19-4. Vybrané ukazatele železniční dopravy

Vlakový kilometr (vlkm) osobní dopravy vyjadřuje přemístění jednoho osobního vlaku, příp. sólo motorového vozu o jeden kilometr.

Hrubý tunový kilometr (hrtkm) je jednotkou hrubého výkonu hnacích vozidel a charakterizuje celkový objem dopravní činnosti. Do propočtu vstupuje nejen hmotnost přepravovaných věcí, ale i hmotnost vlastního železničního vozu bez hnacího vozidla.

Vlakový kilometr (vlkm) nákladní dopravy vyjadřuje přemístění jednoho nákladního vlaku o jeden kilometr.

Tab. 19-5. a 19-7. Vývoz a dovoz železniční dopravou a silniční nákladní doprava podle druhů věcí

Od roku 2008 byla nahrazena dosavadní klasifikace zboží NST/R novou klasifikací věcí NST2007.

Tab. 19-6. Výkony silniční dopravy

Počet přepravených osob vyjadřuje objem pravidelné i nepravidelné autobusové přepravy. Předplatné (časové) jízdenky jsou přepočítávány na přepravené osoby.

Výkony v osobových kilometrech (oskm) jsou získávány na podkladě přepočtu z objemu dosažených tržeb v Kč (při zachování poměru skutečně přepravených osob a ujetých km).

Objem přepravy věcí v tunách vyjadřuje skutečnou hmotnost věcí, které byly přepraveny silničními nákladními vozidly (vč. přívěsů a návěsů) registrovanými v České republice.

Tab. 19-8. Motorová a přípojná vozidla

Počty silničních motorových vozidel jsou převzaty ze statistiky Ministerstva dopravy ČR (z Centrálního registru vozidel). Evidována jsou všechna motorová vozidla, která měla k 31. 12. přidělenou státní poznávací značku.

Tab. 19-10. Výkony potrubní dopravy v oblasti přepravy ropy

Do objemu přepravené ropy celkem (v tunách) je zahrnuta jak přeprava, tak i dodávka ropy. Přepravou se rozumí pohyb ropy od hranic do nádrží na centrálním tankovišti ropy. Dodávkou se rozumí pohyb ropy do nádrží zákazníka nejen přímo z ropovodu, ale i z nádrží na centrálním tankovišti ropy.

Tab. 19-11. Výkony letecké dopravy

Uvedené údaje jsou za tuzemské civilní letecké dopravce zajišťující vnitrostátní a mezinárodní komerční pravidelnou i nepravidelnou přepravu osob nebo nákladu.

Osobové kilometry (oskm) a tunové kilometry (tkm) v letecké dopravě se počítají z tarifních vzdáleností (podle letového řádu).

Tab. 19-12. Výkony letišť v ČR

Údaje vykazují vlastníci licence k provozování letiště s civilním leteckým provozem. Tento údaj zahrnuje počet odbavených osob či objemu nákladu bez ohledu na zemi registrace dopravce.

Tab. 19-13. Vybrané údaje o České poště, státním podniku

Česká pošta, státní podnik je podle zákona o poštovních službách držitelem poštovní licence, ze které jí plyne povinnost poskytování základních poštovních služeb na celém území České republiky. k těmto službám patří zejména podání, přeprava a dodání listovních, balíkových a peněžních zásilek jak ve vnitrostátním, tak i mezinárodním styku. Kromě základních služeb zajišťuje širokou škálu činností na základě individuálních smluvních vztahů.

Poštovní schránka slouží ke zprostředkování podání poštovních zásilek odesílatelem. Je opatřena informačním štítkem s logem České pošty, přehledem všech cen připadajících v úvahu v případě obyčejné zásilky, která nepřesáhne stanovenou hmotnost (vnitrostátní do 200 g, do zahraničí 20 g), údaji o jejím vybírání a o poštovní provozovně pověřené tímto vybíráním.

Poštovní přihrádkou se rozumí uzamykatelná schránka instalovaná v poštovní provozovně pro poštovní zásilky, kterou si adresát může pronajmout a vybírat si z ní zásilky.

Vklady včetně inkasa zahrnují zejména vklady na poštovní poukázky, všechna inkasa poplatků (za telefon, rozhlas, televizi), vklady na přijaté sázky akciové společnosti Sazka, vklady pro Poštovní spořitelnu.

Ve **výplatách** jsou zejména zahrnuty výplaty poštovních poukázek, důchodů, výher ze sázkových soutěží, výplaty pro Poštovní spořitelnu a na mezinárodní poštovní šeky.

* * *

Podrobnější informace lze získat z „Ročenky dopravy“, kterou každý rok vydává Ministerstvo dopravy ČR.

Další údaje jsou zveřejňovány na internetových stránkách Českého statistického úřadu:

– http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/doprava_a_spoje

nebo na internetových stránkách Ministerstva dopravy ČR:

– <http://www.mdcr.cz/cs/default.htm>